אונטערוועלט

— פון —
מארק סאדעל
(נאכדרוק פארבאטן)

שפאנערער ראמאן פון דעם שטענדיגן קאמף צווישען פארברעכען און געזעץ.

קאפיטעל איינס.

די בלויע טעקסי

אין פראנט פון א גרויסער אפארטמענט הויז אויף איינער פון די באלעבטע גאסען אין די בראנקס, האט זיך אפגעשטעלט א גרויסע גלאנצענדיגע טעקסי, פון א העל־בלויען קאליר. די טעקסי האט געגליכט מיט העלע קאלירען נעגען דער העלער סעפטעמבער זון. וואס איז דאס מאלסט געשטאנען אין רעכטען מיטען הויף, מען האט געקענט זעהן, אז די טעקסי איז א שפאנער־נייע. ערשט, ווי מען זאגט, פון דער נאדעל אריין.

דער שאפער איז געווען א הייסער, נאר ניט ווי סוף זומער. די שטיינער פון נאס האבען געברענט אונטער די פיס אזוי ווי אין רעכטען מיטען יולי, אין נאס איז געווען לעבעדיג אין טומעלדיג, מענשען זענען געגאנגען הין און הער אין זעהר וויינינג פון זיי האבען זיך אפגעשטעלט צו ווארפען א בליק אויף דער נייער, גלאנצענדיגער טעקסי. מסתמא זענען ביי זיי אזעלכע זאכען קיין גרויסע נייעס ניט געווען.

פון דער טעקסי איז פלינק ארויס געשפרונגען א יונגערמאן. ארום צוויי ארער דריי אין צוואנציג יאהר אלט. ער האט ליבע געקוקט אויף דער בלויער טעקסי און האט מיט צארטקייט א גלעט געטאן דאס טירער פון דער טעקסי, וואס ער האט לאנגזאם פארמאכט נאך זיין ארויסגעהן. מען האט געהערט זעהן, אז ער שפינעלט זיך אין דער טעקסי, וואס ער האט, קען זיין, ערשט געטראפען, און ער היט זיך ניט קיין שטארקען קלאנג צו טאן מיט'ן טירעל. א ווייל איז ער אזוי געשטאנען און האט מיט שטילער ליבע געקוקט אויף דער טעקסי. אזוי ווי א פארליעבטער בהור קוקט אויס'ן בילד פון זיין געליבטער מיידעל. און דערנאך איז ער אריינגעלאפען אין דער לאבי פון דער גרויסער אפארטמענט הויז.

ווי געזאגט, איז ער געווען יונג, נאך קיין דרייאונצוואנציג יאהר ניט. אלס ער איז געווען פון מיטעלען וואוקס, מיט א ברייטער, פעסט־געבויטער פיגיער און מיט א קליינעם, רונדען קאפ, וואס איז געווען פעסט אויף זיין קורצען האלז אין ברייטע אכסלען. ער האט געהאט א טונקעלע הויט, טונקעל־ברונע אויגען און א קורצען נאז. דערצו זענען די האר ווייטע אויף זיין קאפ געווען געקריכט און שווארץ. דאס אלץ האט איהם געגעבען דעם אויסדרוק פון אן איטאליענער, בכאטש אין דער אמת'ן איז ער געווען א אידישער בחור, מאקס. וואס די מאמע ווייסט, בטומע דאכטס, אז ארומע אלמנה, און דער עלטערער ברודער, מענועל ראבינס, א פרייוואס דעטעקטיוו, האבען איהם גערופען מעקסי.

מאקס איז מיט ריהרעוודיג־שנעלע שריט דורכגעלאפען דורך דער פיין־געפוגטער לאבי, וואס האט געמאכט דעם איינדרוק, אז אין דער דאזיגער אפארטמענט הויז וואוינען מאנע פארטעגליכע מענשען. אין דער אמת'ן האבען דארט געוואוינט דורכשניטליכע בזנעסלייט און א קליינע צאל ארבייטער. מאקס איז צוגעלאפען צום אויטאמאטישען עלעוויטאר, האט א דריק געטאן א קנעפעל אין דער עלעוויטער האט איהם ארויסגעפירט בען ביי צום פינפטען פלאר. וואו זיין מאמע, די אלטע בלומע ראכעל, האט געוואוינט.

מאקס האט געעפענט די טיר מיט אן אייגענעם שליסעל. וואס ער האט ארויסגענומען פון העשענע, און איז אריינגעלאפען אין הויז מיט אן אומפעס מיט אן אפען מויל. אזוי ווי ער וואלט גרייט געווען ארויסצופלאצען מיט דעם גרויסען גלייק, מיט וועלכען ער איז געווען אנגעפילט פון האפ ביז דן פיס. ער איז אבער אויף דער טיר שטיל געבליבען שטעהן און איז מיט לייכטע טריט אריין אין קוק.

ער איז שטיל געבליבען דערפאר, ווייל ער האט געכאפּט א קוק אין פראנטציימער, וואו זיין מוטער, אן עלטערע פרוי מיט גרויע האר אין קניידשען אויפ'ן פנים, איז געזעסען אין איהר וויינבען שטול, מיט די בריליען אויף דער נאז, און האט עפעס געלייענען. וואס זי האט גע־לייענען, האט מאקס ניט געקענט זעהן, אבער ער האט באמערקט, אז זי איז שטארק פארארינטערעסירט אין לייענען, און ווייל ער האט געהאט גרויס אפשיי פאר זיין מאמען, און ווייל ער האט זי שטארק ליעב געהאט, האט ער איהר ניט געוואלט איבערשלאגען אין מיטען לייענען און ער איז אריין אין קוק. נישקשה, האט ער געטראכט, איך וועל איהר שוין שפע־טער דערצעהלען.

אבער די מאמע ווייגע, בלומע ראכעל בענים, האט נאנץ ניט געהערט ווי מאקס איז אריינגעקומען, און פון דעם אומפעס מיט וועלכע ער איז אריינגעקומען, אין פון זיינע אייליגדיג טריט, האט זי שוין הערהערט, אז איהר מעקס האט עפעס וויכטיגעס צו דערצעהלען. מאקס א מאמע'ס הארץ, אבער זי האט ניט גע־קענט איבערריישען אין מיטען דעם זאץ, וואס זי האט געהאלטען אין לייענען. אזוי שנעל אבער ווי זי איז צוגעקומען צו א פונקט, האט זי איבערגעריסען אין מי־טען. האט מיט א פינגער צוגעהאלטען דאס פלאץ וואו זי איז געבליבען שטעהן און האט א ריף געטאן דעם זוהן.

— מעקסי, דו ביזט עס?

— יא, מאמע, דאס בין איך, מעקסי.

— האט מאקס געענטפערט פון קוק ארויס. ער איז שוין געווען ביזיג. ער האט אהיינגעגאפּט א שטיק ברויט פון'ם קוק טיש, און האט געביסען גרויסע שטיקער, שטייענדיגערהייט.

— וואס טוסטו דארט, מעקסי? האט בלומע געפרעגט, אויפהויבענדיג זיך פון ארט.

— גאר ניט, מאמע — האט מעקסי געענטפערט מיט א פול מויל — איך אייל זיך. איך דארף אוועקגעהן.

— ביזט אודאי הונגעריג, קינד מיינס...

— האט די מוטער געזאגט און איז ארויס געקומען אין קוק.

דערזעהענדיג ווי ביי מאקס'ען איז דער שטערען פארשוויצט, און ווי ער עסט מיט אזא האסטיגקייט גאנצע שטיקער ברויט, האט זי אנגעהויבען שריין:

— זעה ווי דו עסט! וועסט זיך אזוי דערווערגען. צום גוטען יאהר! וואס יאגסטו זיך אזוי? די נאס ברענט?

— ניטא קיין צייט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — איך דארף באלד זיין ביים באס. מיין איינענע טעקסי! זעהסט? גיב א קוק, מאמע, דורך'ן פענסטער קענסטו זי זעהן!

ער האט אנגעכאפּט די מוטער ביי דער האנט און האט זי צוגעצויגען צום פענסטער פון דער פראנט רום. דורך וועלכען מען האט געקענט ארונטערקוק'ן אין סטריט.

— זעהסט, מאמע? זעהסט? האט מאקס געהאלטען אין איין הערען מיט א פול מויל.

— איך זעה, אודאי זעה איך! — האט בלומע געענטפערט, און כאטש זי האט געוואלט מאכען דעם איינדרוק, אז זי איז ניט אזוי פארכאפּט, האט מען פונדעסטוועגען געקענט זעהן פון דעם אויסקוק אויף איהר פנים, אז אויך זי פרעהט זיך מיט איהר זוהן'ס טעקסי.

— דיין אייגענע? — וואס מיינט עס דיין אייגענע? — האט זי איבערגע־פרעגט.

— די פארשטעהסט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — דער באס, דער פון נאראנזש, מר. פעטריק, האט זי מיר אויסגעלעבען.

— אבער די האסט דאך נאך פאר איהר ניט באצאלט?

— ניט, אודאי ניט, מאמע. אבער מר. פעטריק איז גוט צו מיר. איך וועל זי אויסצאהלען.

— נו, זעהר שעהן — האט בלומע געזאגט — זאל דיר זיין מיט גליק, און איצט, מעקסי, אייל זיך ניט אזוי, זעץ זיך אוועק, וועל איך דיר מאכען עפעס עסען.

— איך האב ניט קיין צייט, מאמע, איך דארף שוין אוועקלויפען.

— שוין טאקע?

— יא, אודאי, מאמע. איך מוז זיין באלד ביי מר. פעטריק'ען. איך וועל אר־בייטען פאר איהם, מאמע, און ביי איהם איז גאראנזש וועל איך טאקע האלטען די מאשין, די טעקסי מיין איך . . .

— הייסט עס.... — האט די מיטער באמערקט מיט א גוטמיטיגען שמייכעל — אז די טעקסי איז דערווייל מר. פעטריק'ס ניט דיינע...

— וואס מיינסטו, מאמע? — האט מעקסי אויסגערופען איבערראשט, קוי תענדיג אויף דיזן מיטער מיט גרויסע אויגען.

די מוטער האט ווידער געשמייכעלט און האט איהם געגלעט אויף דער פייער־בעג. אזוי ווי צו באדויערען איהם.

— איך מיין גאר ניט, קינד מיינס — האט זי געזאגט. — זעץ זיך צום טיש, וועל איך דיר מאכען עסען.

זי האט זיך גענומען פארען ביים אויוועז. זי האט אנגעצינדען די גאז, און א מינוט ארום האט זיך איבער דער קוק צוטראגען דער אנגענעמער ריח פון אייער געפּרעגעלט אין פּוטער.

מעקסי, מיט זיין אומרוהיגקייט און מיט זיין אומגעדולד, האט זיך ארא ווייל לא נעהויבען פונ'ם בענקעל, אין אריינ־געלאפען אין פראנט רום און האט ארויס־גענקומען דורך'ן פענסטער. זיינע אויגען זענען איהם געווען פייכט פון דעם גרויי־סען גליק וואס האט דורך זיי ארויסגע־שטראלט. אזא טעקסי! אזא שעהנע טעקסי! האט ער געהאלטען אין איין הערען מיט א פול מויל.

— איך זעה, אודאי זעה איך! — האט בלומע געענטפערט, און כאטש זי האט געוואלט מאכען דעם איינדרוק, אז זי איז ניט אזוי פארכאפּט, האט מען פונדעסטוועגען געקענט זעהן פון דעם אויסקוק אויף איהר פנים, אז אויך זי פרעהט זיך מיט איהר זוהן'ס טעקסי.

— דיין אייגענע? — וואס מיינט עס דיין אייגענע? — האט זי איבערגע־פרעגט.

— די פארשטעהסט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — דער באס, דער פון נאראנזש, מר. פעטריק, האט זי מיר אויסגעלעבען.

— אבער די האסט דאך נאך פאר איהר ניט באצאלט?

— ניט, אודאי ניט, מאמע. אבער מר. פעטריק איז גוט צו מיר. איך וועל זי אויסצאהלען.

— נו, זעהר שעהן — האט בלומע געזאגט — זאל דיר זיין מיט גליק, און ניט געוואלט איבערשלאגען. אודאי פון מענועל'ן, א, יא, מאמע?

— יא, מיין קינד, פון דיין ברודער.

— ריאס שרייבט ער, מאמע?

— ער שרייבט. איך ווייס וואס ער שרייבט?

— וואס מיינסטו, מאמע?

— איך מיין, איך קען דען פאר־שטעהן די ביזנעס זיינע?

— וואס מיינסטו ניט, מאמע? ער האט א גוטע ביזנעס. ער איז א דעטעק־טיוו. א פריוואט דעטעקטיוו. דאס איז א גוטע ביזנעס, מאמע...

— ניט צו ניט גוט, איך ווייס ניט.

— האט די מוטער געזאגט מיט א באר־זארגט קול — איך וואלט געווען מעהר צופרידען ווען ער האט עפעס אן אנדער ביזנעס.

— פארוואס, מאמע? פארוואס?

— האט מאקס געפרעגט און האט איילענ־דיג געוועזט די קאווע.

— איך ווייס? — האט מרס. ראב־בינס געזאגט — עפעס ווייזט זיך מיר אויס, אז ער איז בסדר איינגעשטעלט, אז זיין לעבען איז שטענדיג אין געפאר.

— דאס איז אפילו אמת, מאמע, אבער ער איז ניט דער איינציגער, מאמע, און ער טראגט אלע מאל א רעוואלווער מיט זיך.

— א גליק האט מיך נעטראפען... — האט די מוטער געזאגט מיט שווערע־ווער־דיגקייט — דער סוף וועט זיין, אז אדער ער וועט אימיצען דערשיסען, אדער אימיצער וועט, ניט אין אזא מינוט ארויסגערעדט, איהם חלילה דערשיסען.

— א, מאמע, רעד ניט אזוי! — האט מאקס אויסגעשריען און האט זיך שנעל אויפגעהויבען פונ'ם בענקעל — זאג מיך בעסער, וואס שרייבט ער. אבער גיך. איך מוז שוין לויפען.

— ער איז אין טורנטוויל. איז ער, אין פענסילוויניע.

— דאס ווייס איך, מאמע.

— נו, עפעס וזכט ער דארט, בוטעל־גערס, מסתמא.

— דאס ווייס איך אויך, מאמע.

— נו, וואס נאך ווייסטו?

— מעהר שרייבט ער גאר ניט?

— עפעס שרייבט ער וועגען א מיידל.

— א מיידל?

— יא, א מיידל.

— וואס פאר א מיידל?

— וואס פאר א מיידל! — האט די מוטער איהם איבערגעקרימט. וואס ווייס איך וואס פאר א מיידל? א מיידל, שרייבט, ער, שעהן ווי רן זון און קלוג ווי דער טאג.

— א, מאמע, דאס איז א ליעבע! — האט מאקס אויסגערופען.

— נו, וואס־זעה, נאר ניט צייט? — האט די מוטער געזאגט מיט שווינע־דיגע אויגען — עפעס איז ער דאך אבי־סעל עלטער פון דיר, צי ניין?

— א, דזש, האט מאקס אויסגערו־פען — איך בין איינער פון איהם מיט זוכען יאהר, און איך האב שוין א מיידל פון זעקס חדשים!

— האסט קיין צייט ניט געהאט... — האט די מוטער געשפּאסט.

— מאמע, מיר וועלען נאך מאר בען צוויי חתונות אין איין טאג! — האט מאקס אויסגעריפען, איבערפילט מיט גליק, און האט ארומגעכאפּט די מוטער.

— נעה, די רעדסט נארישקייטען...

— האט מרס. ראבינס געזאגט און האט איהם לייכט אפּגעשטויסען פון זיך. מען האט אבער געקענט פעהן, אז זי האט תנאה פון איהר קינד'ס רייד. זי האט אין געדאנק זיך שוין פארגעשטעלט דעם גליק־ליכען טאג, ווען זי וועט בוירע קינדער פיהרען צו דער חופה...

— איצט לויף איך, מאמע... — האט מאקס געזאגט און האט, שנעל א קוק גע־טאן דער מוטער.

— ווען וועסטו זיין אין דער היים?

— איך ווייס ניט, מאמע. איך ווייס ניט — האט מאקס געענטפערט שוין פון קאריידאר ארויס.

די מוטער איז געשטאנען ביי דער טיר און האט זיך צוגעהערט ביז איהר זוהן'ס טריט זענען אפּגעשטארבען אין דער ווייטקייט. ערשט דאמאלסט איז זי ארויס צוריק אין פראנצרום. האט צוריק גענומען דעם בריעף. האט ארויסגערוקט די בריליען אויף דער נאז. האט א ווייקע געזוכט מיט'ן פינגער. וואו זי איז פריי דער געבליבען שטעהן אין מיטען לייענען, און נאכדעם ווי זי האט דאס פלאץ ערד־ליך געפונען האט זי אנגעהויבען ווייטער לייענען.

אויגע, מעקסי, אייל זיך ניט אזוי, זעץ זיך אוועק, וועל איך דיר מאכען עפעס עסען.

— איך האב ניט קיין צייט, מאמע, איך דארף שוין אוועקלויפען.

— שוין טאקע?

— יא, אודאי, מאמע. איך מוז זיין באלד ביי מר. פעטריק'ען. איך וועל אר־בייטען פאר איהם, מאמע, און ביי איהם איז גאראנזש וועל איך טאקע האלטען די מאשין, די טעקסי מיין איך . . .

— הייסט עס.... — האט די מיטער באמערקט מיט א גוטמיטיגען שמייכעל — אז די טעקסי איז דערווייל מר. פעטריק'ס ניט דיינע...

— וואס מיינסטו, מאמע? — האט מעקסי אויסגערופען איבערראשט, קוי תענדיג אויף דיזן מיטער מיט גרויסע אויגען.

די מוטער האט ווידער געשמייכעלט און האט איהם געגלעט אויף דער פייער־בעג. אזוי ווי צו באדויערען איהם.

— איך מיין גאר ניט, קינד מיינס — האט זי געזאגט. — זעץ זיך צום טיש, וועל איך דיר מאכען עסען.

זי האט זיך גענומען פארען ביים אויוועז. זי האט אנגעצינדען די גאז, און א מינוט ארום האט זיך איבער דער קוק צוטראגען דער אנגענעמער ריח פון אייער געפּרעגעלט אין פּוטער.

מעקסי, מיט זיין אומרוהיגקייט און מיט זיין אומגעדולד, האט זיך ארא ווייל לא נעהויבען פונ'ם בענקעל, אין אריינ־געלאפען אין פראנט רום און האט ארויס־גענקומען דורך'ן פענסטער. זיינע אויגען זענען איהם געווען פייכט פון דעם גרויי־סען גליק וואס האט דורך זיי ארויסגע־שטראלט. אזא טעקסי! אזא שעהנע טעקסי! האט ער געהאלטען אין איין הערען מיט א פול מויל.

— איך זעה, אודאי זעה איך! — האט בלומע געענטפערט, און כאטש זי האט געוואלט מאכען דעם איינדרוק, אז זי איז ניט אזוי פארכאפּט, האט מען פונדעסטוועגען געקענט זעהן פון דעם אויסקוק אויף איהר פנים, אז אויך זי פרעהט זיך מיט איהר זוהן'ס טעקסי.

— דיין אייגענע? — וואס מיינט עס דיין אייגענע? — האט זי איבערגע־פרעגט.

— די פארשטעהסט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — דער באס, דער פון נאראנזש, מר. פעטריק, האט זי מיר אויסגעלעבען.

— אבער די האסט דאך נאך פאר איהר ניט באצאלט?

— ניט, אודאי ניט, מאמע. אבער מר. פעטריק איז גוט צו מיר. איך וועל זי אויסצאהלען.

— נו, זעהר שעהן — האט בלומע געזאגט — זאל דיר זיין מיט גליק, און ניט געוואלט איבערשלאגען. אודאי פון מענועל'ן, א, יא, מאמע?

— יא, מיין קינד, פון דיין ברודער.

— ריאס שרייבט ער, מאמע?

— ער שרייבט. איך ווייס וואס ער שרייבט?

— וואס מיינסטו, מאמע?

— איך מיין, איך קען דען פאר־שטעהן די ביזנעס זיינע?

— וואס מיינסטו ניט, מאמע? ער האט א גוטע ביזנעס. ער איז א דעטעק־טיוו. א פריוואט דעטעקטיוו. דאס איז א גוטע ביזנעס, מאמע...

— ניט צו ניט גוט, איך ווייס ניט.

— האט די מוטער געזאגט מיט א באר־זארגט קול — איך וואלט געווען מעהר צופרידען ווען ער האט עפעס אן אנדער ביזנעס.

— פארוואס, מאמע? פארוואס?

— האט מאקס געפרעגט און האט איילענ־דיג געוועזט די קאווע.

— איך ווייס? — האט מרס. ראב־בינס געזאגט — עפעס ווייזט זיך מיר אויס, אז ער איז בסדר איינגעשטעלט, אז זיין לעבען איז שטענדיג אין געפאר.

— דאס איז אפילו אמת, מאמע, אבער ער איז ניט דער איינציגער, מאמע, און ער טראגט אלע מאל א רעוואלווער מיט זיך.

— א גליק האט מיך געטראפען... — האט די מוטער געזאגט — דער סוף וועט זיין, אז אדער ער וועט אימיצען דערשיסען, אדער אימיצער וועט, ניט אין אזא מינוט ארויסגערעדט, איהם חלילה דערשיסען.

— א, מאמע, רעד ניט אזוי! — האט מאקס אויסגעשריען און האט זיך שנעל אויפגעהויבען פונ'ם בענקעל — זאג מיך בעסער, וואס שרייבט ער. אבער גיך. איך מוז שוין לויפען.

— ער איז אין טורנטוויל. איז ער, אין פענסילוויניע.

— דאס ווייס איך, מאמע.

— נו, עפעס וזכט ער דארט, בוטעל־גערס, מסתמא.

— דאס ווייס איך אויך, מאמע.

— נו, וואס נאך ווייסטו?

— מעהר שרייבט ער גאר ניט?

— עפעס שרייבט ער וועגען א מיידל.

— א מיידל?

— יא, א מיידל.

— וואס פאר א מיידל?

— וואס פאר א מיידל! — האט די מוטער איהם איבערגעקרימט. וואס ווייס איך וואס פאר א מיידל? א מיידל, שרייבט, ער, שעהן ווי רן זון און קלוג ווי דער טאג.

— א, מאמע, דאס איז א ליעבע! — האט מאקס אויסגערופען.

— נו, וואס־זעה, נאר ניט צייט? — האט די מוטער געזאגט מיט שווינע־דיגע אויגען — עפעס איז ער דאך אבי־סעל עלטער פון דיר, צי ניין?

— א, דזש, האט מאקס אויסגערו־פען — איך בין איינער פון איהם מיט זוכען יאהר, און איך האב שוין א מיידל פון זעקס חדשים!

— האסט קיין צייט ניט געהאט... — האט די מוטער געשפּאסט.

— מאמע, מיר וועלען נאך מאר בען צוויי חתונות אין איין טאג! — האט מאקס אויסגעריפען, איבערפילט מיט גליק, און האט ארומגעכאפּט די מוטער.

— נעה, די רעדסט נארישקייטען...

— האט מרס. ראבינס געזאגט און האט איהם לייכט אפּגעשטויסען פון זיך. מען האט אבער געקענט פעהן, אז זי האט תנאה פון איהר קינד'ס רייד. זי האט אין געדאנק זיך שוין פארגעשטעלט דעם גליק־ליכען טאג, ווען זי וועט בוירע קינדער פיהרען צו דער חופה...

— איצט לויף איך, מאמע... — האט מאקס געזאגט און האט, שנעל א קוק גע־טאן דער מוטער.

— ווען וועסטו זיין אין דער היים?

— איך ווייס ניט, מאמע. איך ווייס ניט — האט מאקס געענטפערט שוין פון קאריידאר ארויס.

די מוטער איז געשטאנען ביי דער טיר און האט זיך צוגעהערט ביז איהר זוהן'ס טריט זענען אפּגעשטארבען אין דער ווייטקייט. ערשט דאמאלסט איז זי ארויס צוריק אין פראנצרום. האט צוריק גענומען דעם בריעף. האט ארויסגערוקט די בריליען אויף דער נאז. האט א ווייקע געזוכט מיט'ן פינגער. וואו זי איז פריי דער געבליבען שטעהן אין מיטען לייענען, און נאכדעם ווי זי האט דאס פלאץ ערד־ליך געפונען האט זי אנגעהויבען ווייטער לייענען.

— איך שרייב דיר, מאמע.

מאמעס, היט אייערע קינדער!

אויב דאס געזונד פון אייערע קינדער איז ביי אייך טייער, זעהט דאס דער מאגען זאל ביי זיי זיין אימער ריין. לאזט זיי זיך ניט איבערשטאפען, זאלען זיי בעסער עסען וועניגער אייזדער מעהר.

וועגן איהר דערפיהלט זאו דאס קינד איז עפעס ניט מיט אלעמען, רייניגט גלייך זיין מאגען מיט

עקס־לאַקס

(אין ענגליש EX-LAX)

דער באוואוסטער מאגען רעגולירער

דאס וועט איהם אין איינינג שטענדען ברענגען צו זיך און וועט איהם פארהיטען פון ערנסטע קראנקהייטען.

זעהט, אז א באקס עקס־לאקס זאל זיך אימער גע־פינען ביי אייך אין הויז.

עקס־לאקס קומט אין 2 פארמען: „טשאקלאד" און „פיג פלייוואר" (פייגען).

ווידער די בלויע טעקסי

— פון דער זעלבער פאר־ליעבטער אויגע.

(פארזעצונג אויף פייזוויך 12.)

לערענט דעזיינינג!

אין א פראקטישע סקול פון דעזיינינג, וואס ווערט געפירט אונטער דער אויפזיכט פונ'ם באקאנטען אויטאריטעט אין דעזיינינג ספּעציעלע קורסען אין דעזיינינג, פעטריינינג, גארמענטס פון סוטס און סקירטס, דרעסעס און פאָרס.

סי. גאראסקא, 65 עוועניו ראוד. קינגסדייל 4237.

לאיערס דזש. דזש. גלעס און אי פ. דיקלער

— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפּיס טעלעפאן עדעלייד 1168 — 1169

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדושעס.

THE DOMINION BANK

עדלייך און ספּעדיינע עוו. ברענטש

גארעט ספּעציעל איין אין איהר בדענטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר ווייטיש אין דער באנק.

געלט קיין אייראפּא שיקען מיר צו די בילינסטע פרייזען.

אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.

זעהט אונז איידעל איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין אויסרידען.

ס. ק. קוק, מענעדזש

הילקרעסט 1818-1366

דיופאן פיועל קא.
לימיטעד
(עסט. 25 יאהר)
ריזינג ענטרעסיט אין וועלש קויל־ען

ביליגע זומער פרייזז קויפט איצט!

אין מיר ווערען אויסרייניגען אייער פוירנס פ ר י י.

508 דיופאן סט.
הילקרעסט 1366 - 1818

אט איז א געלט־ווערט

ONE DOLLAR
QUALITY CLEANING SERVICE
"BETTER STANDARD OF CLEANING VALUE"

1. אייערע קליידער שיקען מיר איך אפ ריין און פריש ווי ניי.
2. עקספּערט פרעסער פרעסען די קליידער אויס.
3. אויב דער לייגינג איז צוריסען אדער קנעפּלאך פעהלען, פארריכטען מיר עס פ ר י י.

פרויען דרעסעס, סוטס און קאוטס העטס 75ס. גלאווס 25ס.

זיכער ווערט א דאלאר

מענער סוטס ספּרינג קאוטס און אווערקאוטס העטס 75ס. גלאווס 25ס.

EVER-READY
CLEANERS—DYERS
372 College Street
MIDWAY 4100-4107

פאר וואס ארויסוואַרפען געלט?

דארפט איהר פוירניטשור? געוויס! — א גייעס דייגינג רום סעט, א גייעס טשעסטערפיעלד, א סטאוו, לאמפען, א פרידשידער, קארפעטס דאגס. פון קיטשען פוירניטשור ביז פארלאר. איהר באקומט עסביי: די סטאר וועלכע פארקויפט ביליגער

YORK FURNITURE CO., LIMITED

וועלכע איז אונטער דער פערזענלי כער פארוואלטונג פון מר. הערליטוואק. טעלעפאן קינגסדייל 7978.

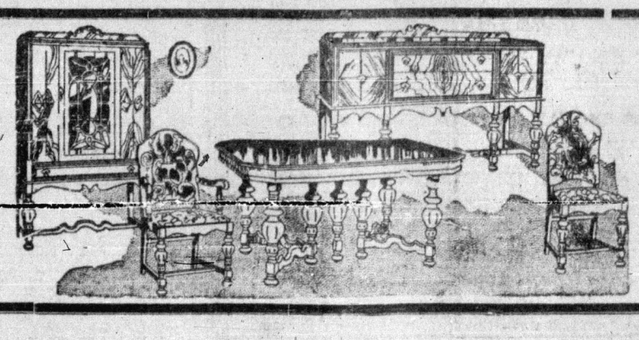

איידער איהר קויפט ערגעץ אנדערש

קומט אריין צו אונז און איהר וועט זעהן אז מיר שפּארען אייך געלט.

די גייעסטע סטיילס, די בעסטע פוירניטשור. קומט אריין צו אונז אין מאל אן מיר בלייבען פריינט אויף אויביג. בעסער און בילינער. קעש אדער קרעדיט

קומט צו אונז און שפּארט געלט וועהר לייכטע אויסצאהלונגען

יארק פוירניטשור קא., לימיטעד

366 סאלעדזש סט. אפּען אין אוועגס 368-